

ЦЕНТАР ЗА РАЗВОЈ НА ЈУГОЗАПАДНИОТ ПЛАНСКИ РЕГИОН

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

**за реализација на Програмата за развој на Југозападниот плански регион
и тековното работење на Центарот за развој
за 2017 година**

Јануари 2018

ВОВЕД

Програмата за развој на Југозападниот плански регион е среднорочен базичен документ, кој својата правна основа ја има во Законот за рамномерен регионален развој (членови 12-14), изработен со цел да се намалат диспаратите помеѓу планските региони, како и во самиот регион, и да се обезбеди одржлив развој преку покренување на вкупните расположиви потенцијали.

Операционализирањето на Програмата на годишно ниво се врши преку Акцискиот план чие пак спроведување е основа за остварување на целите и приоритетите утврдени во Програмата за развој на планскиот регион, односно во економскиот, инфраструктурниот, руралниот развој, туризмот и културата, како и образовниот и социјалниот и другите аспекти на развојот на ЈЗПР.

Центарот за развој на Југозападниот плански регион согласно законските обврски, притоа почитувајќи ги практиките на отчетност и транспарентност за работењето, го изготвува следниот Годишен Извештај за реализација на Програмата за развој на планскиот регион и тековното работење на Центарот за развој за 2017 година.

Методолошки, Извештајот го сочинуваат две поглавја кои го карактеризираат работењето на институцијата:

- 1. Имплементација на регионални проекти со средства од домашни и странски извори**
- 2. Соработка на Центарот за развој со други субјекти и тековни активности**

Во Извештајот, проектите и активностите директно се поврзани со Среднорочните цели, приоритетите и мерките од Програмата за развој, како и со индикаторите за степенот на реализација на овој базичен документ во тековната година. Првото поглавје е конципирано во четири дела при што секој дел содржи реализирани проектни активности согласно среднорочните цели.

Во годишниот извештај покрај наративниот дел поместени се детално и соодветните среднорочни цели, приоритети, мерки, индикатори и излезни резултати, како и нивно табеларно сумирање.

Вредно е да се напомене дека презентираниите активности во најголем дел се реализирани од Центарот за развој на Југозападниот плански регион, но исто така и од страна на општините во рамките на Југозападниот регион, како и од невладиниот и бизнис секторот. Најголем дел од активностите се финансирани преку Програмите за рамномерен регионален развој на Министерството за локална самоуправа и Бирото за регионален развој, Програмата за рурален развој на Агенцијата за поддршка на земјоделството и руралниот развој, како и од странски донатори ЕУ, УНДП и други. Сите чинители заедно придонесуваат во реализација на Програмата за развој на Југозападниот плански регион а со тоа даваат значителен придонес за развојот на регионот и подобрување на условите за живот на граѓаните.

Среднорочна цел 1

Модерна регионална економија базирана врз висока технологија и знаење

1. Програма на територијална Мрежа за Инклузивен Регионален Развој

Во рамките на проектот „Иновативни решенија за подобар пристап до услуги на локално ниво,, воспоставена е Мрежа за Инклузивен Регионален Развој (МИРР) на Југозападниот плански регион. Општата цел на мрежата е континуирано да идентификува, координира и да нуди решенија за економските проблеми во руралните подрачја и населени места во регионот, притоа развивајќи оддржлив систем на етаблирање и одржување на синергии помеѓу јавниот, невладиниот и приватниот сектор.

За изработка на Програмата за работа на МИРР на ЈЗПР за 2017-2019 и Акцискиот план за 2017-2018 беа организирани две работилници со членовите на МИРР во февруари и март 2017 година. Главната цел на работилниците беше преку вежби, практични примери и презентации да се идентификува правецот во кој ќе се развива мрежата и да се дадат насоки за проекти кои ќе бидат приоритет на МИРР за наредниот период од 3 години (2017-2019). На работилниците беа дефинирани визијата и мисијата на МИРР, усвоени принципите за работа, дефинирани стратешките цели и приоритети, идентификувани јаките и слабите страни на МИРР и надворешните влијанија врз мрежата (SWOT анализа), идентификувани предлог проекти во рамки на дефинираните приоритетни области и стратешки цели, направена приоритизација на предлог проектите по години и дефинирање на оквилен буџет. По завршување на работилниците следеше сумирање на сите податоци и изработка на нацрт програма за работа на МИРР за периодот 2017-2019 година. Нацрт верзијата беше испратена до членовите на МИРР и до Центарот за развој на ЈЗПР. Сите забелешки, сугестии и коментари беа вградени од страна на економскиот оператор и финалната верзија на програмата беше доставена до Центарот за развој. Покрај програмата изработен е и Акциски план за периодот 2017-2018 година и двата документи беа презентирани на организиран јавен настан пред сите засегнати страни. Оваа активност беше поддржана од Програмата за развој на ОН и Министерството за локална самоуправа.

Мерка 1.1.5: Брендирање на Регионот и неговите носечки производи

Индикатори

- Број на документи и настани

Излезни резултати

- Организирани две работилници со сите засегнати страни
- Изработена нацрт верзија на програмата на МИРР
- Изработена финална верзија на Програмата на МИРР 2017-2019
- Изработен Акциски план за реализација на Програмата 2017-2018
- Организиран јавен настан за презентирање на Програмата и Акцискиот план

2.Надградба на Андроид ГИС апликација за природното и културното наследство

Во текот на летниот период 2017 година се работеше на проширување на модулите на **Андроид ГИС апликацијата (“SW Macedonia Attractions”)** за природното и културното наследство на Југозападниот Регион, која во 2016 година, е започната и реализирана како пилот мерка од Стратегијата за иновации. Низ консултациите со релевантните стејкхолдери од Регионот (во рамките на заштедените средства од Договорот со Канцеларијата на UNDP-Скопје) беше договорено во апликацијата да се додадат модулите “Календар на настани” и “Мој транспорт”, како и да се подобрат нејзините технички и функционални можности за подобра искористеност од страна на крајните корисници.

Новата, дополнета верзија, низ договор со компанијата (ГДи НЕТ-Скопје) која ја изработуваше апликацијата, беше претставена на еден голем настан во Скопје во септември, организиран од нивна страна и на кој меѓудругото се претставени иновативни алатки од разни домени од општественото живеење. Ист таков настан беше организиран и во Охрид на крајот на септември, на кој, пред присутните претставници од туристичкиот сектор и другите засегнати страни беше претставена оваа мобилна апликација, корисна за гостите што го посетуваат Регионот.

Мерка 1.2.2:Промоција на економските потенцијали на Регионот

Индикатори

- Број на документи, локалитети, настани

Излезни резултати

- Надградена и пофункционална Андроид ГИС апликација
- Додадени 2 нови модули – Календар на настани и Мој транспорт
- Презентација на апликацијата на 2 настани во Скопје и Охрид

3.Регистар на потенцијали за развој на рурален туризам во Југозападниот регион

Оваа активност е дел од проектот „Иновативни решенија за подобар пристап до услуги на локално ниво,, финансиран од МЛС и УНДП. Регистарот на потенцијали за развој на рурален туризам во Југозападниот плански регион содржи две основни категории на податоци: **Постоечка статистика** поврзана со туристичкиот профил на руралните општини и на руралните подрачја на урбаните општини (население, објекти и локалитети за туризам и рекреација, човечки ресурси ангажирани во секторот туризам, транспорт, обрт на туризмот, додадена вредност и работни места) и **Туристички атракции** (локалитети со природни вредности, заштитени подрачја, атрактивно културно наследство, фестивали и настани, локалитети за рекреација, информации за локалната традиција, постоечки туристички тури). Регистарот е направен во три јазични верзии (македонска, албанска и англиска) и е креиран согласно ФАС-методологијата која подразбира анализа на дестинацијата преку заедничка евалуација на сите подсистеми и клучни елементи на дестинацијата.

Со средства од УНДП беа испечатени 100 е-примероци од Регистарот. Електронските верзии беа презентирани на јавен настан пред сите засегнати страни.

Утврдените локалитети и објекти претставуваат основна поттикнувачка активност за идниот развој на руралниот туризам. Дефинираните рурално-туристички ресурси можат да се стават во комплементарна функција на можностите за развој на други видови туризам. Со оглед на тоа дека потенцијалите можат да бидат дел од вкупната туристичка вредност на регионот, се овозможува создавање на солидна основа за поттикнување на вкупниот економски и социјален просперитет.

Мерка 1.2.2:Промоција на економските потенцијали на Регионот

Индикатори

- Број на документи, локалитети, настани

Излезни резултати

- Е-верзија од Регистар на потенцијали за развој на рурален туризам во Југозападниот регион испечатен во 100 примероци
- Презентација на е-верзијата од Регистарот пред засегнатите страни
- Дистрибуција на е-примероци до сите заинтересирани

4.Организација на финален настан за промоција на проектните резултати на Бизнис Центарот на ЈЗПР

Финалниот настан за промовирање на проектните резултати беше организиран на крајот на септември 2017 година во Охрид. На настанот учествуваа 45 претставници од општините во рамки на Југозападниот плански регион, бизнис секторот, НВО, Регионална стопанска комора, сектор за рурален туризам, туристички кластер, економски оператори и медиуми. По воведните обраќања беа направени презентации од страна на економските оператори кои што ги изработуваа различните документи во рамки на проектот „Иновативни решенија за подобар пристап до услуги на локално ниво,,. Имено, Програмата за поддршка и развој на МСП, Комуникациската стратегија, Водичот за инвестирање во ЈЗПР со Збирката на слободни индустриски зони беа презентирани од претставник од фирмата „Таргет комуникации,, од Скопје. Претставник од Регионалната стопанска комора во Кичево направи презентација за влијанието на проектните активности во подобрените услови за водење бизнис. Раководителот на Центарот за развој на ЈЗПР ги презентираше резултатите од одржаните обуки за претприемништво, додека една од учесничките на обуките го презентираше сопственото искуство и научените лекции. Резултатите од активностите „Мапирање на потенцијали за рурален туризам,, и „Регистар на потенцијали за развој на рурален туризам,, беа презентирани од член на експертскиот тим на „Преда плус,,. Под-претседателот на Мрежата за инклузивен регионален развој (МИРР) ја презентираше структурата на мрежата, нејзината програма и приоритетните активности. Надградената Андроид ГИС апликација за природното и културното наследство на ЈЗПР беше презентирана од страна на претставници од „ГДи,, од Скопје. Секвенци од финалниот настан беа емитувани на повеќе локални и национални медиуми.

Мерка 1.2.2:Промоција на економските потенцијали на Регионот

Индикатори

- Број на документи, локалитети, настани

Излезни резултати

- Организиран финален настан со учество на 45 претставници од регионот
- Подготвени и претставени 7 презентации
- Објава на прилози за финалниот настан во 3 национални и 5 локални медиуми

5.Бизнис Центар за поддршка и услуги на бизнис секторот

Во извештајниот период на заинтересираните правни субјекти од Регионот им беа претставени можностите за финансирање преку Министерството за економија (објавени во средината на септември) во делот на субвенционирање за набавка на опрема за микро, мали и средни претпријатија, за поттикнување на претприемништвото, како и за финансирање на занаетчиските комори и здруженија.

На неколку заинтересирани претставници од МСП секторот (во текот на септември и октомври) им беше пружана помош при подготовката на документацијата за аплицирање за добивање средства од Министерството за економија во делот на споменатите грантови линии.

На МСП секторот редовно му се доставуваа релевантни информации за повици во рамките на ЕУ, пред сè, за Програмите Horizon 2020 и COSME.

По електронски пат, претставниците на МПС секторот, коморските здруженија, асоцијации и производители, редовно се информираа и покануваа на настаните што се организираат од страна на Центарот за развој на ЈЗПР, како и од страна на други институции од национално, регионално и локално ниво, а кои се однесуваа на теми интересни за бизнис заедницата.

Електронската регионална база на податоци за институции и фирми кои нудат услуги за развој на приватниот сектор (непрофитни, образовни, локални агенции и единици на владини агенции, консалтинг фирми, правници, нотари, сметководители и др.), електронската регионална база на податоци за достапните “greenfield” и “brownfield” локации и интерактивниот ВЕБ портал за инвестирање во регионот www.investinsouthwest.mk во кој што се внесени електронските бази на податоци, се редовно ажурирани од страна на Бизнис Центарот. Сите споменати електронски бази се во три јазични верзии македонска, албанска и англиска.

Организирани се две информативни средби во Охрид и Струга, на кои што беа презентирани можностите за финансирање на приватниот сектор преку Фондот за иновации и технолошки развој. Целта на инфо средбите беше да се дадат детални информации за фазата на аплицирање, објаснување на критериумите, информации за подготовка на буџетот и информации за Правилникот на инструментите. Фокусот беше на кофинансирани грантови за новоосновани трговски друштва стартап и спин- оф, и кофинансирани грантови и условени заеми за комерцијализација на иновации. На овие информативни средби активно учествуваа пеесетина претставници од бизнис секторот кои работат во Југозападниот плански регион.

Мерка 1.3.3 Искористеност на програми за финансирање на МСП секторот

Индикатори

- Број на реализирани активности за поттикнување на економскиот развој во регионот

Излезни резултати

- Организирани две информативни средби за 50 претставници од бизнис секторот во Југозападниот плански регион
- Ажурирана електронската регионална база на податоци за институции и фирми кои нудат услуги за развој на приватниот сектор
- Ажурирана електронска регионална база на податоци за достапните “greenfield” и “brownfield” локации
- Ажуриран интерактивниот ВЕБ портал за инвестирање во регионот www.investinsouthwest.mk
- Подобрени условите за водење бизнис за 6100 активни мали и средни претпријатија во Југозападниот плански регион
- Редовно информирање на бизнис секторот по електронски пат
- Подготвени два квартални извештаи за текот на реализација на проектните активности и доставени до МЛС

6. Изработка на урбанистички планови за населени места-села

Проектот се финансира преку Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој за 2015 година преку мерката 322 Обнова и развој на селата. Поради сложеноста на проектот и долгите процедури рокот за завршување на проектот е продолжен до 30.06.2018 година. Партнери во проектот се општините Струга, Центар Жупа и Дебрца за кои што се изработуваат урбанистички планови за села во осум населени места за вкупна површина од 491 хектари. Во текот на 2017 година беа организирани 4 состаноци со претставници од Центарот за развој,

општините партнери и економскиот оператор, на кои што се дискутираше за задачите на секој од чинителите и динамиката на активностите. Изработени се геодетски елаборати и ажурирани геодетски подлоги. Исто така, заверени беа во Агенцијата за катастар на недвижности за општина Дебрца - УПС Требеништа, УПС Оровник, УПС Горенци, за општина Струга - УПС Лабуништа, УПС Калишта, и за општина Центар Жупа – УПС Баланци и УПС Житинени. Реализирани се Ревизија, Одговор на Ревизија, останува да се направи усогласување помеѓу општините и Агенцијата за планирање на просторот и да се добијат Услови за планирање на просторот. До крајниот рок треба да се направат Стратегиска оцена за влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето, Трајна пренамена на земјоделско земјиште во градежно, и Дигитално прекопчување во АKN и картирање на истите.

Мерка 1.4.2 Создавање услови за рурален развој

Индикатори

- Број на реализирани активности за градење на функционално-просторни структури

Излезни резултати

- Организирани 4 работни состаноци со претставници од општините партнери
- Изработени се геодетски елаборати и ажурирани геодетски подлоги за 491 ха
- Заверени во Агенцијата за катастар на недвижности 7 УПС за општините партнери
- Реализирани Ревизија и Одговор на ревизија
- Побарани Услови за планирање на просторот до АПП

7.Реконструкција на Културен дом во с.Злести

Проектот го реализираше општина Дебрца а финансиски е поддржан преку Програмите за рамномерен регионален развој на Министерството за локална самоуправа и Бирото за регионален развој за 2017 година. Општина Дебрца ја подготви тендерската документација, ја спроведе тендерската постапка и избра економски оператор кој ги изведува работите за реконструкција на Културниот дом во с.Злести. Исто така е избран надзорен орган кој заедно со претставници од општината и од изведувачот се воведени во работа. Реконструкцијата опфати бетонски, сидарски, тесарски, покривачки, столарски, лимарски работи и арматура. Реконструкцијата е завршена во 2017 година така што жителите на овие рурални подрачја можеа да ги користат просториите за нивните соодветни потреби.

Мерка 1.4.2 Создавање услови за рурален развој

Индикатори

- Број на реализирани активности

Излезни резултати

- Подготовка и спроведување на 2 тендерски постапки за избор на изведувач на работите и надзор
- Извршени бетонски, сидарски и тесарски работи
- Извршени покривачки, столарски и лимарски работи
- Поставена арматура

8.Изработка на техничка документација за патна инфраструктура

Проектите за изработка на техничка документација за патна инфраструктура ги реализираа општините Вевчани и Струга со финансиска поддршка од Програмите за рамномерен регионален развој на Министерството за локална самоуправа и Бирото за регионален развој за

2017 година. Општина Вевчани подготвуваше техничка документација за современа и модерна патна инфраструктура на територијата на општината, додека Струга подготви техничка документација за пешачка патека од Мороишки мост (општина Струга) до с.Требеништа (општина Дебрца). И во двата случаи беа подготвени и спроведени тендерски постапки. Избраните економски оператори ги подготвија инфраструктурните и основните проекти, додека независни лиценцирани фирми направија ревизија.

Во општина Вевчани врз основа на подготвената техничка документација беа извршени уредувања, поплочувања и асфалтирање на неколку локални улици. Имено, уредување и поплочување е направено на локалните улички “Дузлеј”, “Дејкој” и “Бебекој”. Комплетно е изградена и асфалтирана новата улица “Млака” како и пристапната улица до новата училишна зграда на ООУ “Страшо Пинџур”.

Мерка 1.5.1 Изградба, реконструкција и модернизација на сообраќајната мрежа

Индикатори

- Број на реализирани активности

Излезни резултати

- Подготовка и спроведување на 4 тендерски постапки за избор на економски оператори за проектирање и ревизија
- Подготвени 2 инфраструктурни проекти
- Подготвени 2 основни проекти
- Направена ревизија на 2 инфраструктурни и 2 основни проекти
- Уредени и поплочени 3 локални улички
- Изградени и асфалтирани 2 локални улици

Среднорочна цел 2

Образование прилагодено на потребите на економскиот развој, социјалната и здравствената заштита, населението во регионот и создавање услови за запирање на миграцијата

9.Изведба на енергетски ефикасни објекти во ЈЗПР – училишта

Проектот е финансиран преку Програмите за рамномерен регионален развој на Министерството за локална самоуправа и Бирото за регионален развој за 2017 година. Основната цел на проектот е намалување на потрошувачката на електрична и топлинска енергија преку замена на прозори, врати, изолација на подови, кровови и сидови и поставување на економичен систем за греење во три училишни објекти во регионот. Партнери во проектот се општините Струга, Дебрца и Центар Жупа.

Во ООУ „Браќа Миладиновци,, во Струга изградена е котлара и поставен е систем за греење. Работите се одвиваа во две фази при што во првата фаза направена е подготовка и монтажа на панелни радијатори во вкупна должина од 60м, една циркулациона пумпа, два котли на нафта, цевки со изолација со должина од 84м, и направена е изолација на два оџаци. Во втората фаза заради немање услови во постојната котлара, беше направен технички проект од страна на општина Струга и врз основа на истиот изградена е нова котлара во која се поставија двата котли и пропратната опрема. При изградбата на новата котлара изсидани беа надворешни и внатрешни сидови со површина од 50м², малтерисување на површина од 60м², покривање на кровната површина од 55м², поставени се хоризонтални и вертикални олуци со должина од 25м, и поставени се две метални двокрилни врати.

Во ООУ „Мустафа Кемал Ататурк“ и СОУ „Ата“ во Центар Жупа поставена е термо-фасада на површина од 902м². При изведбата на термо-фасадата направена беше демонтажа и монтажа на олуците со вкупна должина од 146м, поставена изолација на кровната стреа на површина од 320м², и беше поставена изолација на цокле на површина од 58м².

Во подрачното ОУ „Дебрца“ во н.м.Ботун (Општина Дебрца) направена е реконструкција на објектот. При тоа извршени се работи во две фази од кои во втората фаза финансирањето е направено од општина Дебрца како сопствено учество. При реконструкцијата направено е сидање на прегради на површина од 39м², малтерисување на сидови на површина од 500м², вградување на топлотна изолација на кров со површина од 92м², монтажа на 18 врати со површина од 36м², монтажа на 18 прозори со површина од 28м², поставени подни керамички плочки со површина од 71м², и сидни керамички плочки со површина од 45м².

При изведбата на наведените активности, општините партнери со сопствено учество го обезбедија надзорот. Од средината на август до средината на декември 2017 година, завршија изведбените активности и реновираните училишни објекти беа пуштени во употреба. Реализацијата на проектните активности во трите споменати училишта во регионот, значително ќе ја намали потрошувачката на енергија а со тоа и трошоците на овие едукативни установи. Исто така во голема мера се подобриле условите за настава, подобрена е функционалноста на објектите и намалена е емисијата на стакленички гасови.

Мерка 2.1.2 Создавање услови за отворање паралелки за стручно образование и на високообразовни институции согласно потребите на пазарот на труд низ целиот регион

Индикатори

- Број на реализирани активности за изведба/реконструкција на објекти

Излезни резултати

- Подготвена тендерска документација
- Спроведена тендерска постапка и избрани економски оператори
- Избрани надзорни органи од страна на општините и воведување во работа
- Сидање на надворешни, внатрешни и преградни сидови на површина од 89м²
- Малтерисување на сидови на површина од 560м²
- Поставена термо-фасада со површина 902м², демонтажа и монтажа на 146м олуци, поставена изолација на кровна стреа и цокле на површина од 379м²
- Покривање на кровна површина 55м², поставување олуци 25м, поставување 2 двокрилни метални врати
- Замена на стара со ПВЦ столарија – 18 врати, 18 прозори со површина од 65м²
- Поставени подни и сидни керамички плочки на површина од 116м²
- Вградување на топлотна изолација на кров со површина од 92м²
- Изградена котлара на површина од 50м² и поставен систем за топловодно греење со 60м радијатори, 1 циркуациона пумпа, 2 котли на нафта, изолација на 84м цевки и 2 оџаци
- 35% заштеда на енергија во сите училишни објекти во кои се направени интервенциите за енергетска ефикасност

10.Декада на припадност – Славење на различностите

Проектот е имплементиран од страна на невладината организација ЛДА Струга во соработка со општините од ЈЗПР и е финансиран од страна на Европската Унија. Главната цел на проектот е да се придонесе кон подобрување на меѓуетничките односи во Југозападниот регион преку

зајакнување на соработката помеѓу граѓанскиот, јавниот и приватниот сектор и комисиите за односи меѓу заедниците. Имплементацијата на проектот се одвиваше преку реализација на 10 локални иницијативи кои беа генерирани при средби и комуникација со сите засегнати страни. Исто така направено е истражување на јавното мислење за Охридскиот рамковен договор. Резултатите од реализираните локални иницијативи и истражувањето беа презентирани на јавен настан кој што беше организиран во Струга. Проектните активности имаат позитивно влијание врз зајакнувањето на граѓанските организации и градењето стратешки партнерства. Изградени се одржливи разнообразни и креативни алијанси помеѓу политичарите, бизнисите и граѓанскиот сектор со цел создавање инклузивно мулти-етничко општество.

Мерка 2.2.2 Вклучување на локалниот образован и експертски кадар во планирање и креирање на развојните перспективи во ЈЗПР

Индикатори

- Број на документи, настани

Излезни резултати

- Организирани три консултативни средби со засегнатите страни
- Спроведени десет локални иницијативи
- Направени канцелариско и теренско истражување на јавното мислење за Охридскиот рамковен договор
- Организиран еден јавен настан во Струга за презентирање на проектните резултати

11.Интеграција на невработени жени – Пристап до (само)вработување

Проектот го имплементираа Македонската развојна фондација за претпријатија (МРФП) во соработка со Локалната агенција за развој Струга (ЛДА Струга). Проектот е финансиран од Европската Унија во рамки на Оперативна програма за развој на човечки ресурси 2007 – 2013, преку Секторот за финансирање и склучување договори - ЦФЦД при Министерството за финансии.

Целта на проектот е да се зголемат работните вештини на целната група за влез на пазарот на труд. Целна група беше Ромската популација и Египќаните, мажи и жени, не исклучувајќи ги притоа и останатите етнички групи.

Најпрво, преку информирање и мотивација на целната група, се идентификуваа три групи на учесници во проектните активности: невработени лица, лица кои активно бараат работа и претприемачи и старт-апи. За нив беа креирани професионални профили кои ги насочуваа кон специфичните обуки во рамки на проектот: обука низ работа/практиканство во времетраење од два месеци во која можеа да се вклучат невработените лица и лицата кои активно бараат работа; обуки за активно барање на работа и за комуникациски вештини наменети за невработените лица и лицата кои бараат работа; обуки за претприемништво во кои можеа да се вклучат претприемачите и сопствениците на старт-ап бизниси; и обуки за технички вештини во времетраење од три месеци наменети за невработените лица и лицата кои бараат работа.

Проектот опфаќаше и истражување врз чија основа се подготви анализа за пречките за регистрација на старт-ап бизнисите и за (само)вработување, а беа дадени и насоки за надминување на истите. Искуството од проектот и постигнатите резултати беа презентирани на завршната конференција за проектот.

Со спроведувањето на проектот беа постигнати следните резултати: зголемени потенцијали за пронаоѓање на работа на целната група; зголемени вештини за (само)вработување на потенцијалните претприемачи; развиени технички вештини за целната група; адресирани мотивациски фактори за регистрирање на старт-ап бизниси.

Мерка 2.2.2 Подигнување на свеста за родова еднаквост и потребата од вклучување на жените и претставници на ранливите категории

Индикатори

- Број на документи, настани

Излезни резултати

- Спроведени консултации со засегнатите страни и формирани 3 групи од по 20 учесници
- Креирани 60 професионални профили
- Спроведени 4 специфични обуки
- Спроведено истражување и анализа
- Организирана една завршна конференција за презентирање на проектните резултати

12.Изведба на енергетски ефикасни објекти во ЈЗПР – детски градинки

Проектот е финансиран преку Програмите за рамномерен регионален развој на Министерството за локална самоуправа и Бирото за регионален развој за 2017 година. Основната цел на проектот е намалување на потрошувачката на електрична и топлинска енергија преку замена на прозори, врати, поставување хидроизолација, поставување на термо-фасада, реконструкција на санитарни јазли и поставување на фотонапонски панели за производство на електрична енергија во два објекти за деца од предучилишна возраст во регионот.

Во ЈОУДГ „Планински цвет“ во Вевчани поставен е систем со 16 фотонапонски панели за производство на електрична енергија, инвертер со капацитет од 4 KW, двонасочно броило, кутии за еднонасочна и наизменична струја.

Во ЈОУДГ „Развигорче“ во Охрид направена е санација со поставување на хидроизолација на површина од 416 м2. Поставена е надворешна термо фасада со површина од 416м2. Исто така, во овој објект направена е санација на санитарни јазли при што се поставени нови керамички плочки на површина од 755 м2. Направена е и замена на старите прозори со 42 нови ПВЦ прозори со површина од 115 м2 и старите врати со 13 нови врати од ПВЦ со површина од 50 м2.

При изведбата на наведените активности, општините партнери со сопствено учество го обезбедија надзорот. Од почетокот на јули до средината на октомври 2017 година, завршија изведбените активности и реновираните објекти беа пуштени во употреба. Реализацијата на проектните активности во двете споменати градинки во регионот, значително ќе ја намали потрошувачката на енергија а со тоа и трошоците на овие установи. Исто така во голема мера се подобрени условите за престој на децата, подобрена е функционалноста на објектите и намалена е емисијата на стакленички гасови.

Мерка 2.3.2 Подобрување на опфатеноста на децата од предучилишна возраст во детски градинки, особено во руралните средини

Индикатори

- Број на реализирани активности за изведба/реконструкција на објекти

Излезни резултати

- Подготвена тендерска документација, спроведена тендерска постапка
- Избрани надзорни органи од страна на општините и воведување во работа
- Поставени керамички плочки на површина од 755 м2
- Поставена термо-фасада на површина од 416м2 и хидроизолација на површина од 416м2

- Замена на стара со ПВЦ столарија – 13 врати, 42 прозори со површина од 165м²
- Поставен систем за производство на електрична енергија со 16 фотонапонски панели, инвертер од 4 KW, двонасочно броило, ДЦ и АЦ кутии

Среднорочна цел 3

Одржлив развој на селективните видови туризам поврзани со природното и културното наследство

13.Подобрување на услугите во туристичките средини во ЈЗПР - Набавка и поставување на јавни тоалети

Проектот беше одобрен за финансирање преку Програмите за рамномерен регионален развој на МЛС и БРР за 2017 година. Основната цел на проектот е да се подобрат условите за туристички активности во Југозападниот регион. Партнери во проектот се општините Охрид, Струга, Вевчани и Центар Жупа. Центарот за развој на ЈЗПР и при подготовката на проектната апликација и пред објавувањето на тендерот направи испитување на пазарот за набавка на санитарни контејнери. Тендерската постапка беше објавена три пати на ЕСЈН согласно Законот за јавни набавки, и од тие причини реализацијата на проектот започна подоцна. Исто така, општина Струга неколку месеци не можеше да одреди локација за поставување на контејнерот, и после долго инсистирање на Центарот за развој, општината се изјасни дека тоа не е приоритет односно се откажа од проектните активности.

Проектните активности се реализираа во општините Охрид, Вевчани и Центар Жупа кои како сопствено учество ги обезбедија и подготвија локациите за поставување на јавните тоалети со приклучоци за електрична енергија со посебно броило, водовод и канализација.

Во општина Охрид поставени се два санитарни контејнери, од кои првиот со три кабини во непосредна близина на Трговскиот центар АМАМ и угостителскиот комплекс Летница позади сувенирницата, и вториот со две кабини на паркинг просторот пред Горна порта. Во општина Центар Жупа поставен е еден санитарен контејнер со две кабини во центарот на општината во непосредна близина на општинската зграда. Во општина Вевчани поставен е еден санитарен контејнер со две кабини во непосредна близина на локалитетот Вевчански извори на катастарска парцела “Село”.

Сите четири санитарни контејнери се опремени според техничката спецификација и при тоа се почитувани стандардите за изградба на јавен тоалет за лица со посебни потреби. За следење на изведбата и поставувањето на јавните тоалети Центарот за развој на ЈЗПР обезбеди стручен надзор.

Мерка 3.1.3 Обезбедување инфраструктура до атракциите и нивно опремување

Индикатори

- Број на реализирани активности за изведба/реконструкција на објекти

Излезни резултати

- Подготвена тендерска документација

- Спроведена тендерска постапка 3 пати преку ЕСЈН
- Избран надзор и воведување во работа
- Избрани и подготвени 4 локации во 3 општини во регионот
- Изработени 3 санитарни контејнери со две кабини и еден со три кабини
- Поставени 4 санитарни контејнери, направено примопредавање на општините

14. Уредување на споменикот на природата Горна Слатинска пештера заради развој на спелеолошкиот туризам

Проектот го подготви и го реализираше Општина Македонски Брод, со финансиска поддршка од Програмите за рамномерен регионален развој на Министерството за локална самоуправа и Бирото за регионален развој. Општина Македонски Брод изобилува со споменици на природата и атракции особено во областа на спелеологијата. На територија на општината има бројни пештери кои се многу значајни од аспект на туризмот бидејќи ја збогатува туристичката понуда и на ниво на општината но исто така и на ниво на Југозападниот плански регион. Уредувањето на споменикот на природата Горна Слатинска пештера е дополнителен елемент за развој на спелеолошкиот туризам и зголемување на бројот на туристи и во општината и во регионот. При реализацијата на проектот изградена е пристапна патека до пештерата, поставени се заштитни решетки, врати, метален мост, скали, заштитна ограда, инфо табли и патокази до пештерата.

Мерка 3.3.3 Формирање на заеднички туристички програми/производи од руралниот, планинскиот, бањскиот и спелеолошкиот туризам со културниот туризам

Индикатори

- Број на реализирани активности за уредување на просторот

Излезни резултати

- Подготвена тендерска документација, спроведена тендерска постапка
- Изградена пристапна патека до пештерата
- Поставени заштитни решетки, врати, метален мост, скали и заштитна ограда
- Поставени инфо табли и патокази до пештерата
- Промотивни активности за презентирање на туристичките атракции

Среднорочна цел 4

Зачувување на квалитетот на животната средина

15. Набавка на возило за собирање отпад

Овој проект го реализираше општина Вевчани со средства од Програмите за рамномерен регионален развој на Министерството за локална самоуправа и Бирото за регионален развој. Имено, за потребите на комуналното претпријатие „Еремиа“, од општина Вевчани, набавено е возило за собирање на кабаст и друг цврст отпад од домаќинствата. Со ова ќе бидат подобрени услугите што комуналното претпријатие ги дава на граѓаните, а истовремено во општина Вевчани се обезбедува почиста животна средина.

Мерка 4.1.2 Воведување на интегриран систем за управување со цврст отпад

Индикатори

- Документи, настани, опрема

Излезни резултати

- Подготовка на тендерска документација и испитување на пазарот
- Спроведена тендерска постапка за набавка на стоки
- Набавка на едно возило за подигање отпад од домаќинствата
- Регистрација и ставање во употреба на возилото

16. Изработка на неопходна документација за воспоставување на интегриран и финансиски самоодржлив систем за управување со отпад во Пелагониски, Југозападен, Вардарски и Скопски регион

Проектот е инициран од Министерството за животна средина и просторно планирање, во рамките на ИПА и имплементиран од страна на избраниот економски оператор - конзорциумот ENVIROPLAN S.A. (лидер) – LOUIS BERGER, BiPRO GmbH, EPEM S.A., SLR Consulting Ltd. Во текот на 2017 година се одржаа четири консултативни работилници со сите засегнати страни од Југозападниот регион. Исто така на ниво на три микро региони – Струга, Кичево и Дебар беа одржани јавни презентации на изработените документи – Студија за изводливост, Оценка на влијанието врз животната средина и Основен проект и проценка на трошоци за затворање нестандартни депонии и изградба на објекти за третман. Исто така беа подготвени Анализа на трошоци и придобивки, Проценка на потребите, анализа на пазар и техничка спецификација, Тендерска документација за сите предвидени работи, како и Ревизија на Основниот проект.

Проектните активности завршија во ноември 2017 година и како финална активност беше организирана конференција во Скопје на која беа презентирани сите изработени документи. Според подготвените документи и направените пресметки за изградба на систем за интегрирано управување со отпад во Југозападниот плански регион ќе бидат потребни околу 34 милиони Евра.

Мерка 4.1.2 Воведување на интегриран систем за управување со цврст отпад

Индикатори

- Документи, настани

Излезни резултати

- Организирани четири работилници со засегнатите страни
- Организирана една завршна конференција за презентирање на подготвените документи
- Подготвена физибилити студија за изводливост
- Подготвена Анализа на трошоци и придобивки
- Подготвена Стратешка оценка за влијанието врз животната средина
- Подготвен Основен проект и проценка на трошоци за затворање на нестандартни депонии и изградба на објекти за третман
- Направена Ревизија на Основниот проект
- Направена анализа на пазарот, подготвена техничка спецификација и тендерска документација за сите договори за работа

17. Подготовка на техничка документација и изградба на системот за собирање и третман на отпадните води во Кичево

Проектот го координира Министерството за животна средина и просторно планирање, во соработка со Делегацијата на ЕУ во Македонија и општина Кичево, и финансиски е поддржан преку ИПАЗ Компонентата за регионален развој. Во изминатиот период се подготви дополнителна техничка документација согласно ЕУ стандардите. Во текот на 2017 година избраниот економски оператор - изведувач и подизведувач, согласно планираната динамика ја заврши изградбата на системот за одведување и третман на отпадните води во урбаниот дел на Кичево. Изградена и монтирана е пречистителната станица за 32.000 е.ж. со можност за додавање модули во втора фаза до 60.000 е.ж. и поставени се и поврзани колекторите во должина од 9 км. Останува општина Кичево да го изгради пристапниот пат до пречистителната станица, и се очекува во март 2018 година системот да биде пуштен во употреба. Центарот за развој беше дел од работната група за имплементација на овој проект и активно учествуваше на работните состаноци на експертскиот тим заедно со претставниците од општина Кичево и Јавните претпријатија.

Мерка 4.1.3 Системи за одведување на комуналните отпадни води и пречистителни станици

Индикатори

- Изготвена документација, спроведени постапки, изградени целини

Излезни резултати

- Организирани два работни состаноци во Кичево со претставници од изведувачот, подизведувачот, надзорот, МЖСПП, општина Кичево, комунално претпријатие
- Изградена и монтирана пречистителна станица за 32.000 е.ж.
- Поставени и поврзани колектори во должина од 9 км

18.Изведба на енергетски ефикасни објекти во ЈЗПР

Проектот е финансиран преку Програмите за рамномерен регионален развој на Министерството за локална самоуправа и Бирото за регионален развој за 2017 година. Основната цел на проектот е намалување на потрошувачката на електрична и топлинска енергија преку замена на прозори, врати, поставување хидроизолација, поставување на термоизолација, поставување на термо-фасада, реконструкција на кровна конструкција и покривање на кров во три јавни објекти во регионот.

Во Домот на култура во општина Вевчани направена е реконструкција на кровот. При тоа поставена е кровна хидроизолација на површина од 968 м², поставена е термо изолација на површина од 780 м², направена е реконструкција на кровната конструкција на површина од 308 м² и истата е покриена со лим со површина од 1.028 м². Исто така изработени се и поставени хоризонтални олуци со должина од 112 м и вертикални олуци со должина од 138 м.

Во јавен објект во Кичево во сопственост на општината направена е замена на прозори и врати. Изработени се и монтирани 10 врати со вкупна површина од 38 м², и 162 прозори со вкупна површина од 252 м².

Во административните простории на Центарот за развој на Југозападниот плански регион кои се во сопственост на општина Струга, направени се повеќе интервенции за подобрување на енергетската ефикасност. Имено, поставена е термоизолација од стиродур на подот со површина од 80 м², поставени се 80 м² подни керамички плочки и 64 м² сидни керамички плочки. Поставена е термо изолација на кровот на површина од 320 м², поставени се спуштени

гипсени тавани на површина од 105 м² и монтирани се 16 нови прозори и 1 врата на површина од 20 м². Направена е санација на таваните на површина од 80 м², молерисување на внатрешни сидови на површина од 350 м² и поставена е термофасада на површина од 50 м². Исто така направено е допремување на Центарот со нова неопходна опрема за нормално функционирање.

Мерка 4.2.2 Квалитет на воздух

Индикатори

- Број на реализирани активности за изведба/реконструкција на објекти

Излезни резултати

- Подготвена тендерска документација, спроведена тендерска постапка
- Избрани надзорни органи од страна на општините и воведување во работа
- Поставена термо изолација на кровови на површина од 1100 м²
- Поставена хидроизолација на кров на површина од 968 м²
- Реконструирана кровна конструкција со површина 308 м² и покриена со лим 1028 м²
- Изработени и поставени хоризонтални и вертикални олуци со должина од 250 м
- Направена санација на тавани со површина 80 м² и поставени спуштени плафони 105 м²
- Молерисани сидови со површина од 350 м²
- Поставена термо изолација на под од стиродур со површина 80 м²
- Поставени подни и сидни керамички плочки со површина од 144 м²
- Замена на стара со ПВЦ столарија – 11 врати, 178 прозори со површина од 310 м²
- Поставена термо фасада на површина од 50 м²

II. СОРАБОТКА НА ЦЕНТАРОТ ЗА РАЗВОЈ НА ЈЗПР СО ДРУГИ СУБЈЕКТИ И ТЕКОВНИ АКТИВНОСТИ

II.1 Подготовка на регионални предлог-проекти

За јавниот повик на Светска Банка – Проект за локална и регионална конкурентност, Центарот за развој подготви и достави концепти за два регионални проекти - „Развој на гастрономската понуда и воспоставување Мрежа на сертифицирани национални етно ресторани во ЈЗПР,, и „Развој на туризмот поврзан со културното наследство,,. Во периодот од мај до јули се работеше на полна апликација за проектот „Развој на туризмот поврзан со културното наследство,, и истиот е доставен во определениот рок до проектната единица. До крајот на 2017 година предлог под-проектот ги помина сите фази и на почетокот на 2018 година се очекува финалната одлука.

Центарот за развој на Југозападниот плански регион подготви барање за дополнителни активности за третата фаза од проектот „Иновативни решенија за подобар пристап до услуги на локално ниво,, и истото го достави до донаторот Канцеларија на Обединети Нации во Скопје – Програма за развој УНДП. Имено, ставени се дополнителни нови активности за поддршка на приватниот сектор од Југозападниот плански регион. Практично се работи за заштедени средства од сите фази на реализација на проектот и истите се одобрени за пренамена за реализација на новите активности.

За јавниот повик од ЕУ Делегација за прекугранична соработка помеѓу Македонија и Албанија, по прифатената концепт нота во првата фаза, Центарот за развој на ЈЗПР подготви и достави полна апликација за регионален предлог-проект „Иновативни решенија за надминување на туристичката сезоналност во Југозападниот и Корча регионите,,. Партнери во проектот се сите девет општини од Југозападниот регион (Вевчани, Дебар, Дебрца, Кичево, Македонски

Брод, Охрид, Пласница, Струга и Центар Жупа) и сите шест општини од Корча регионот (Деволи, Корча, Колонја, Поградец, Малик и Пустец).

Центарот за развој на Југозападниот плански регион, согласно член 34, став 2 од Законот за РРР, ги подготви и достави до Бирото за регионален развој следните регионални проекти за 2018 година:

1. *Изведба на енергетски ефикасни објекти во ЈЗПР*, партнери - Општините Струга, Кичево, Охрид, Дебрца и Пласница
 2. *Изведба и реконструкција на патна инфраструктура во ЈЗПР*, партнери Општините Струга, Охрид, Македонски Брод, Пласница и Центар Жупа
 3. *Подготовка на техничка документација за патна инфраструктура во ЈЗПР*, партнери Општините Дебрца, Вевчани, Охрид, Струга, Кичево и Пласница
- Сите три проекти се дел од приоритетната листа на проекти за 2018 година.

Среднорочна цел 1 од Програмата за развој

Мерка 1.1.3: Зголемување на капацитетите на заинтересираните страни за пристап до соодветните фондови на ниво на државата и ЕУ

Индикатори:

- Број на подготвени документи

Излезни резултати

- Организирани консултативни работни средби со сите засегнати страни (претставници од општините, бизнис секторот, невладиниот сектор и образовните институции од регионот) за генерирање на проектни идеи

- Одржана седница и дополнителна консултативна средба на Советот за развој на Југозападниот плански регион за разгледување, рангирање и усвојување на листа на приоритетни проекти

- Изготвени 7 регионални предлог-проекти и доставени до БРР и други донатори

II.2 Тековни активности

Согласно Договорот за соработка во 2017 година помеѓу МЛС и ЕЛС од Југозападниот плански регион, Центарот за развој ги реализира следните активности:

1) Спроведување на проектите одобрени со Одлуката за доделување на средства за финансирање на проекти за развој на планските региони во 2017 година.

Центарот за развој реализираше два регионални проекти: „Подобрување на услугите во туристичките средини во ЈЗПР-Набавка и поставување на јавни тоалети во ЈЗПР,, и „Изведба на енергетски ефикасни објекти во ЈЗПР,,. Проектните активности во рамките на двата споменати регионални проекти се комплетно завршени во утврдените рокови.

2) Подготвување и печатење на каталог на реализирани проекти во Југозападниот плански регион.

За каталогот беше подготвен текст и истиот е преведен на Албански и Англиски јазик. Исто така се направи подготовка и обработка на фотографии кои се ставени како илустрација на проектните активности. Направена е подготовка и дизајн на каталогот и избраниот економски оператор го испечати каталогот во 1000 примероци во утврдениот рок.

3) Организирање на јавна презентација на печатениот каталог

На 27 септември 2017 година беше направена промоција на каталогот пред претставници од општините, бизнис секторот, НВО секторот и други заинтересирани чинители од Југозападниот плански регион и пошироко. Каталогот содржи 82 страни, испечатен е во А4 формат во три јазични верзии, со вкупен тираж од 1000 примероци. На самиот настан беа поделени примероци од каталогот на сите учесници.

4) Подготвување на предлог проектите за развој на планскиот регион за 2018 година.

Центарот за развој на ЈЗПР согласно вообичаената пракса организираше планирачка работилница за генерирање на проектни идеи. Работилницата се одржа на 18 октомври 2017 година во Струга, со учество на сите засегнати страни – претставници од општините, бизнис секторот, образовните институции и НВО секторот од Југозападниот регион. Беа генерирани 89 проектни идеи кои беа групирани по стратешки цели и приоритети согласно Програмата за развој на ЈЗПР, и врз основа на тој документ беше изготвена предлог годишна листа за 2018 година. Предлог листата беше разгледана, рангирана и усвоена од страна на новиот состав на Советот за развој на Југозападниот плански регион. Врз основа на усвоената годишна листа за 2018 година како и врз основа на информацијата за проектираните средства за РРР за 2018 година, Центарот подготви регионални проекти кои ги достави до Бирото за регионален развој во законски утврдениот рок.

5) Организирање седници на Советот за развој на ЈЗПР.

До крајот на 2017 година беа одржани пет седници на Советот за развој на ЈЗПР. Стариот состав одржа две седници (една во јули и една во август), додека по завршувањето на локалните избори новиот состав покрај конститутивната одржа уште две седници (две во ноември и една во декември). На седниците беа разгледани и усвоени годишната листа на проекти, Акциски план за 2017 година, Годишен извештај за реализација на Програмата за развој во 2016 година, Финансиски план за 2018 година и други документи согласно законските обврски и надлежности на Советот за развој на ЈЗПР.

6) Ажурирање на евиденцијата за развојните потенцијали на Југозападниот плански регион и општините од Југозападниот плански регион со податоци за 2016 година.

По направената подготовка, евиденциските листови беа испратени до сите општини во рамки на Југозападниот плански регион. Исто така беа организирани три работни средби во Центарот за развој и беа направени посети во општините. Врз основа на сите собрани податоци од сите општини во Регионот беа подготвени Евиденциски листи за секоја општина посебно, и на крај беше направена сумарна Евиденциска листа за Југозападниот плански регион. Согласно преземените обврски Евиденцискиот лист за развојните потенцијали на Југозападниот плански регион беше испратен до Министерството за локална самоуправа на крајот на ноември.

7) Учество во активностите на Министерството за локална самоуправа во процесот на подготвување на подзаконски акти, информации, извештаи и други материјали утврдени со Законот за рамномерен регионален развој.

Во текот на 2017 година на сите покани за работни средби испратени од страна на Министерството за локална самоуправа, претставници од Центарот за развој на ЈЗПР активно учествуваа. Исто така сите побарани информации и материјали се подготвувани и испраќани во утврдените рокови.

8) Изготвување на Годишен извештај за спроведување на Програмата за развој на Југозападниот плански регион за 2016 година.

Годишниот извештај беше подготвен на почетокот на 2017 година и во него се содржани сите активности што ги реализирал Центарот за развој во текот на 2016 година, согласно Акцискиот

план за 2016 година. Извештајот е преведен на Албански јазик и двете јазични верзии се испратени до сите Општински Совети во рамки на Југозападниот плански регион. Исто така Годишниот извештај за 2016 година беше разгледан и усвоен од страна на Советот за развој на Југозападниот плански регион.

9) Изготвување на предлог Акциски план за имплементација на Програмата за развој на Југозападниот плански регион за 2017 година

На почетокот на јануари 2017 година беше изготвен Планот за јавни набавки за 2017 година како и Акцискиот план за 2017 година. Акцискиот план беше разгледан и усвоен од страна на Советот за развој на првата седница што се одржа во јули. Согласно законските обврски Центарот за развој го подготви и Финансискиот план за 2018 година и истиот беше разгледан и усвоен од страна на Советот за развој на Југозападниот плански регион на четвртата седница што се одржа во ноември 2017 година.

10) Доставување на извештај за реализација на мерките и активностите од Регионалната стратегија за иновации и Акцискиот план за нејзино спроведување

Центарот за развој на ЈЗПР подготви извештај за реализација на активностите и мерките утврдени во Регионалната стратегија за иновации и Акцискиот план за нејзино спроведување, и истиот го достави до Министерството за локална самоуправа во законски утврдениот рок.

На 02.05.2017 година во просториите на Бирото за регионален развој се потпишаа договорите за реализација на проекти помеѓу Бирото за регионален развој и Центрите за развој на 8-те плански региони во Република Македонија. Во текот на 2017 година, Центарот за развој на Југозападниот плански регион имплементираше 2 големи регионални проекти со вкупна вредност од 16.543.032 денари.

Во периодот мај-јуни 2017 година претставници на Центарот за развој на ЈЗПР учествуваа на седници на Советите на општините во Југозападниот регион, на кои што една од точките на дневен ред беше и Годишниот извештај за реализација на Програмата за развој на Југозападниот плански регион и Финансискиот извештај за 2016 година. Притоа, беа накратко презентираны извештаите и одговорано на прашања од советниците поврзани со регионални проекти во кои партнери се општините.

Покрај споменатите погоре во периодот од Јануари до Декември 2017 година покрај честите посети на Општините од Регионот по разни поводи, беа одржани и седум средби со членови на експертските групи од општините и ангажираните консултанти за проектите што се имплементираат во календарската година.

Среднорочна цел II од Програмата за развој

Мерка 2.2.2: Вклучување на локалниот образован и експертски кадар во планирање и креирање на развојните перспективи на регионот

Индикатори:

- број на организирани работни средби , број на документи

Излезни резултати

- одржана 1 планирачка работилница за генерирање проектни идеи
- одржани два јавни инфо настани за бизнис секторот
- направени 16 теренски посети на општините
- изготвен Каталог на реализирани проекти на 3 јазични верзии во 1000 примероци
- организирана 1 промоција на Каталогот
- подготвени и обработени 24 документи
- реализирани 11 работни средби

- одржани 5 седници на Советот за развој на Југозападниот плански регион
- усвоени Годишни извештаи – финансиски и за реализација на програмата во 2016, Акциски план за 2017, Годишна листа на проекти за 2018 година, Финансиски план за 2018 година, донесена 1 Одлука за преотстапување на опрема монтирана на јавен објект

Во периодот од Јануари до Декември 2017 година Центарот за развој на Југозападниот плански регион подготви **17** јавни набавки од кои **13** јавни набавки се комплетно спроведени, а четири беа поништени заради немање на ниедна соодветна понуда. Од споменатите 17 постапки за јавни набавки една е со преговарање додека останатите 16 се со Барање за прибирање на понуди, од кои 3 БПП се со проценета вредност до 5.000 Евра, и 13 БПП за работи со проценета вредност до 50.000 Евра. Од спроведените јавни набавки 11 се поврзани со имплементација на регионалните проекти и само две за тековното работење на Центарот за развој. Вкупната проценета вредност на сите спроведени набавки е 18.101.863 денари со пресметан ДДВ. Набавките комплетно се спроведуваат во електронска форма преку Електронскиот систем за јавни набавки на Бирото за јавни набавки, и сите завршуваат со електронска аукција.

Среднорочна цел II од Програмата за развој

Мерка 2.2.2: Вклучување на локалниот образован и експертски кадар во планирање и креирање на развојните перспективи на регионот

Индикатори:

- број на постапки , број на документи

Излезни резултати

- подготвена тендерска документација за 17 постапки за јавни набавки
- комплетно спроведени 13 тендерски постапки

Од збирот на вкупните преземања во овој домен се констатира дека 114 биле поврзани со реализација на првата среднорочна цел од Програмата за развој на планскиот регион, со втората среднорочна цел се поврзани 381 активности, со третата среднорочна цел 35 активности, и со четвртата биле поврзани 229 активности од Програмата за развој.

Сумирајќи ги реализираните преземања треба да се истакне дека се реализирани вкупно 759 активности по сите четири среднорочни цели од Програмата за развој на Југозападниот плански регион.

ТАБЕЛАРЕН ПРЕГЛЕД НА РЕАЛИЗИРАНИТЕ АКТИВНОСТИ ВО 2017 И НИВНА ПОВРЗАНОСТ СО ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВОЈ НА ПЛАНСКИОТ РЕГИОН

Среднорочна цел	Мерка	Тип на активност	Број активности
I.ЕКОНОМСКИ РАСТ			
ПРИОРИТЕТИ			
1.1 Зголемување на конкурентноста на регионалната економија	1.1.1 Поврзување образовни и истражувачки институции		
	1.1.2 Зголемување капацитети за иновација на претпријатија		
	1.1.3 Зголемување на капацитетите за соодветните фондови на државата и ЕУ	Работни средби, изработка на документи, регионални предлог-проекти, презентации	12
	1.1.4 Погодности за инвестирање во ИКТ		
	1.1.5 Брендирање на Регионот и неговите носечки производи	Состаноци, работилници, документи, програма, акциски план, мрежа, јавни настани	6
1.2 Привлекување инвестиции	1.2.1 Мапирање на потенцијалите на регионот за инвестирање		
	1.2.2 Промоција на економ. потенцијали	Надградба Андроид ГИС, печатење е-Регистар, презентации, дистрибуција, објави во медиуми	24
1.3 Јакнење сектор МСП	1.3.1 Јакнење на капацитети на МСП		
	1.3.2 Поддршка на старт-ап бизниси		
	1.3.3 Искористеност на програми за финансирање на МСП	Работни средби, ажурирани бази, извештаи	20
1.4 Земјоделство и рурален развој	1.3.4 Поволности за традиционални занаетчи		
	1.3.5 Поддршка за здружен настап на фирмите		
1.5 Развој на транспортна и комуникациска	1.4.1 Подобрување квалитет и понуда на		

инфраструктура	земјоделски производи		
	1.4.2 Создавање услови за рурален развој	Работни средби, елаборати, заверени УПС, ревизија, тендерски постапки, работи	35
	1.5.1 Изградба и модернизација на сообраќајна мрежа	Тендерски постапки, подготовка основни и инфраструктурни проекти, ревизија, работи	17
	1.5.2 Примена на ИКТ		
114			
Среднорочна цел	Мерка	Тип на активност	Број активности
II.ОБРАЗОВАНИЕ И СОЦИЈАЛЕН РАЗВОЈ ПРИОРИТЕТИ 2.1 Квалитетно образование 2.2 Вклучување на пазарот на труд на ранливите категории 2.3 Социјални програми	2.1.1 Промоција на предностите на ССО		
	2.1.2 Создавање услови за паралелки за ССО	Тендерски постапки, изолација на под, тавани, поставени плочки, олуци, термо-фасада, замена на столарија, зидање, малтерисување, реконструкција кров, изградба котлара, поставување систем за греење	119
	2.1.3 Промовирање успешни бизнисмени		
	2.2.1 Иницијативи за рурални средини		
	2.2.2 Вклучување на експертски кадар во планирање и	Раб.средби, конференции, настани, документи, каталог, локални иницијативи, обуки, профили, постапки за ЈН, одлуки, седници, презентации	183
	2.2.3 Родова еднаквост и вклучување ранливи групи на пазар на труд		
	2.3.1 Зголемен опфат на социјална заштита		
	2.3.2 Опфатеност на деца во градинки во рурални средини	Тендерски постапки, поставени плочки, фотонапонски систем за производство на ел.енергија, термо-фасада, замена столарија	79
	2.3.3 Програми за заштита на стари лица, мрежа за здравствена заштита		
381			
III.РАЗВОЈ НА ТУРИЗАМ ПРИОРИТЕТИ	3.1.1 Изготвување на урбанистичко планска документација		
	3.1.2 Планинарски		

3.1 Развој на инфраструктура	патеки и вмрежување со останатите региони		
	3.1.3 Обезбедување инфраструктура до атракциите и нивно опремување	Средби, тендерски постапки, техничка документација, подготовка на локации, поставени санитарни контејнери	18
Среднорочна цел	Мерка	Тип на активност	Број активности
3.2 Зајакнување капацитети за развој на туризам	3.1.4 Инфо, сигнализација и визуелизација на туристички атракции		
	3.1.5 Ревитализација и изградба на објекти во рурални средини		
	3.1.6 Изградба, ревитализација на планинарски домови		
	3.2.1 Систем за туристичко организирање на регионот		
	3.2.2 Обуки за подигање капацитети		
	3.2.3 Подобрување работа на кластери и здруженија		
	3.2.4 Воведување систем за евиденција на туристи		
	3.2.5 Создавање клима за ЈПП		
	3.2.6 Систем за менаџирање дестин.		
	3.3.1 Ажурирање туристички мапи		
3.3 Креирање регионална туристичка понуда	3.3.2 Брендирање на регионот		
	3.3.3 Туристички производи микс	Тендерски постапки, уредување простор и пристап, изградба патека, поставени решетки, врати, мост, инфо табли, патокази, промоции	17
	3.3.4 Развој на гастрономска понуда		
	3.3.5 Производи од културен туризам		
	3.3.6 Зголемување на конкурентноста		
	3.3.7 Промоција на туристичките вредности		
35			

<u>IV.ЗАЧУВУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА</u> ПРИОРИТЕТИ 4.1 Изградба, реконструкција и модернизација на комунална инфраструктура Среднорочна цел	4.1.1 Реконструкција и модернизација на системи за водоснабдување		
	Мерка	Тип на активност	Број активности
ПРИОРИТЕТИ 4.1 Изградба, реконструкција и модернизација на комунална инфраструктура	4.1.2 Интегриран систем за управување со цврст отпад	Тендерски постапки, набавка возила за отпад, стратешки документи, работилници, теренски посети, презентации	18
	4.1.3 Системи за комунални отпадни води	Документи, јавни расправи, работни средби, презентации, изградба ПСОВ, колектори	6
4.2 Заштита на биодиверзитетот, воздухот, водата и почвата	4.2.1 Заштита на биодиверзитет		
	4.2.2 Квалитет на воздух	Тендерски постапки, поставени термо изолација, хидро изолација, реконструкција, санација, плочки, замена столарија, термо фасада	205
	4.2.3 Заштита на водата и почвата		
229			
ВКУПНО РЕАЛИЗИРАНИ АКТИВНОСТИ			759